

Format de citation

Vyskočil, Aleš: Rezension über: Bohumír Smutný, Václav Kunžak: zapomenutý mechanik a vynálezce z 18. století. Studie o lidech, technice a protoindustrializaci na Moravě. Studie z historie techniky a průmyslu, Brno: Technické muzeum, 2015, in: Český časopis historický, 2017, 2, S. 602, DOI: 10.15463/rec.864841435

český časopis historický

copyright

Cet article peut être téléchargé et/ou imprimé à des fins privées.
Toute autre reproduction ou représentation, intégrale ou substantielle de son contenu, doit faire l'objet d'une autorisation (§§ 44a-63a UrhG / German Copyright Act).

celého období v jiné mocenské sféře rozděleného státního útvaru. Kvalitu nashromážděných a pečlivě dokumentovaných souborů architektonických a výtvarných památek by však znalci měli posoudit z vyšších než regionálních měřítek. To se nepochybně dělo a děje, zatím se však ne vždy daří odlišit dílenskou sériovou produkci děl k náboženským účelům. Bude přitom třeba úzkostlivě hlídat ne vždy zřetelnou hranici, kdy poptávka po devocionálních zaměnila umělecké snažení řemeslnickou industrií. Tolik dodatkem k nezapomenutelné výstavě a jejímu znamenitému katalogu.

František Šmahel

Bohumír SMUTNÝ

Václav Kunžak: zapomenutý mechanik a vynálezce z 18. století. Studie o lidech, technice a protoindustrializaci na Moravě.

Studie z historie techniky a průmyslu

Brno, Technické muzeum 2015, 96 s.,
ISBN 978-80-87896-23-5.

Portrét jednoho ze zapomenutých pionýrů průmyslové éry je cenným a fundovaným regionálním příspěvkem o počátcích industrializace českých zemí. Zároveň představuje sondu do dějin techniky druhé poloviny 18. století. Bohumír Smutný, přední znalec hospodářských dějin Moravy, na příkladu Václava Kunžaka (1726–1789) načrtává obraz doby, ve které se zažehl transformační proces nazývaný protoindustrializace, na němž se podíleli i laičtí vynálezci a mechanici-samouci. Jedním z nich byl vyučený jihlavský mlynář a hodinář, živící se od poloviny 18. století zakázkovou stavbou mlýnů, valch a stoup pro manufaktury a cechovní společenstva. Klíčová

pasáž studie se soustřeďuje na Kunžakovu roli při projektování soukenické valchy v prostoru města Brna v šedesátých letech 18. století, která přispěla k formování místní manufakturní výroby. Mimoto lze sledovat Kunžakovu kariéru vynálezce a konstruktéra mechanických strojů na řezání dřeva, stavbu mostů a výrobu pilníků nebo designéra vozu pro převoz osob i nákladů bez využití koňské síly. Smutného studie není jen zachycením neobyčejného života nadaného technika, ale také a především procházkou po nepříliš zmapovaných cestách hospodářských dějin druhé poloviny 18. století, během níž lze např. při vyřizování konkrétních zakázek sledovat poučnou interakci mezi jednotlivými zainteresovanými stranami (státními úřady, investory, místní jurisdikcí a samotným Kunžakem).

Aleš Vyskočil

19. a 20. století

Bohumír SMUTNÝ

Řemeslná, manufakturní a tovární výroba ve městě Brně, na jeho předměstích a v okolí. Podle údajů vceňovacích operátů stabilního katastru v první polovině 40. let 19. století (v rozsahu území pozdější brněnské průmyslové aglomerace)

(= Brno v minulosti a dnes,
suplementum č. 22)

Brno, Statutární město Brno 2016, 129 s.,
ISBN 978-80-86736-48-8.

Vceňovací operáty stabilního katastru představují jeden z nejvýznamnějších zdrojů informací o dějinách obcí v závěru předbřeznové éry, mající navíc velký komparační a analytický potenciál. Vznikly jako